



## ๒๐. ทำต่อผู้อื่น

- “ทำต่อบุคคลอื่น” บุคคลอื่น หมายถึง บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ไม่ได้หมายถึง ทรัพย์สินของหรือสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของ
- การทำลายทรัพย์สินของหรือสัตว์ที่มีเจ้าของ ถือว่าเป็นการทำต่อบุคคลผู้เป็นเจ้าของ

## คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๑๗๓/๒๕๕๑

- การเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดจากการละเมิด มิใช่มีแต่เพียงเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่จะเป็นผู้เสียหาย

๒

- ผู้ครอบครองใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินก็เป็นผู้โต้แย้งสิทธิและสามารถใช้สิทธิทางศาลได้
- เมื่อสัญญาร่วมการทำงานและร่วมทุนระบุให้โจทก์มีสิทธิใช้ครอบครองและได้ผลประโยชน์จากอุปกรณ์ในระบบ

๓

- ทั้งสัญญาดังกล่าวยังกำหนดให้โจทก์มีหน้าที่บำรุงรักษาอุปกรณ์ในระบบให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีตลอดเวลาด้วยค่าใช้จ่ายของโจทก์
- หากอุปกรณ์สูญหายหรือเสียหายใช้งานไม่ได้
- โจทก์ในฐานะผู้ครอบครองใช้ประโยชน์และดูแลรักษาอุปกรณ์ที่ได้รับความเสียหายจากการละเมิด

๔

- ความเสียหายจากการละเมิดในทางการจ้างของลูกจ้างจำเลย หากอุปกรณ์สูญหายหรือเสียหายใช้งานไม่ได้
- โจทก์ในฐานะผู้ครอบครองใช้ประโยชน์และดูแลรักษาอุปกรณ์ที่ได้รับความเสียหายจากการละเมิดในทางการจ้างของลูกจ้างจำเลย

๕

- โจทก์จึงเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจฟ้องเรียกค่าเสียหาย

๖

- จากฎีกานี้จะเห็นได้ว่า การเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดจากการละเมิดมิใช่เพียงแต่เจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่จะเป็นผู้เสียหายได้เท่านั้น

๗

- ผู้ครอบครองใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินก็เป็นผู้ที่ถูกโต้แย้งสิทธิได้ สามารถใช้สิทธิทางศาลได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๕๕

๒

## คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๕๓๔/๒๕๔๒

- ขณะที่โจทก์เสนอคำฟ้องต่อศาล โจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท

๓

- โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องขับไล่จำเลยซึ่งอยู่ในที่ดินโดยละเมิดสิทธิของโจทก์
- แม้ภายหลังฟ้องคดีแล้ว โจทก์จดทะเบียนโอนสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทให้แก่ผู้อื่นไป อำนาจฟ้องของโจทก์ที่บริบูรณ์อยู่แล้วยังคงอยู่ตลอดไป

๑๐

- การรื้อถอนบ้านของจำเลยออกจากที่ดินพิพาทนั้น
- หากจำเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาล โจทก์อาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี
- จัดการตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๙๖ ทวิ ได้

๑๑

- โจทก์จะรื้อถอนบ้านของจำเลยเองโดยให้ศาล  
บังคับให้จำเลยหาได้ไม่

๑๒

### คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๘๘/๒๕๖๒

- การรื้อถอนสิ่งก่อสร้างเป็นเหตุ  
ให้เกิดความเดือดร้อน

- สะพานไม้ของโจทก์ที่ ๑ สร้างอยู่บนคลอง  
แสมขาว ซึ่งเป็นทางน้ำสาธารณประโยชน์ที่  
ประชาชนมีสิทธิใช้ร่วมกัน

๓

- โดยโจทก์ที่ ๑ เป็นผู้ใช้ประโยชน์สะพานมาก่อนโจทก์จึงมีสิทธิใช้ประโยชน์ร่วมกับจำเลยทั้งสอง
- การที่จำเลยทั้งสองรื้อถอนสะพานไม้ของโจทก์ที่ ๑ เหลือแต่เสาบางส่วน สร้างบ้านพักคนงานคร่อมบนสะพาน
- เป็นเหตุให้โจทก์ที่ ๑ ไม่สามารถนำเรือมาจอดเทียบสะพานได้

๑๐

- จึงเป็นการทำละเมิดต่อโจทก์ที่ ๑ โจทก์จึงย่อมมีสิทธิได้รับค่าเสียหายนับแต่วันที่จำเลยทั้งสองได้ทำละเมิดต่อโจทก์ที่ ๑
- กรณีนี้ปรับได้กับกรณีการใช้สิทธิเกินส่วนในที่สาธารณประโยชน์

๑๐



## คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๘๓/๒๕๕๓

- จำเลยปล่อยให้อาคารของตน เหน้บอาคาร  
โจทก์เสียหาย ดังนี้เรียกว่าจำเลยทำละเมิด  
จำเลยต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย

๑๓

- ความเสียหายเกิดขึ้นนับแต่วันทำละเมิด ดังนั้น  
แม้ภายหลังปรากฏว่าอาคารของโจทก์ถูกไหม้ไม่มี  
อะไรจะให้จำเลยจัดการกับอาคารก็ดี
- ความเสียหายซึ่งเกิดแต่ละเมิดยังคงอยู่ไม่ระงับ  
หรือเปลี่ยนแปลงตามไป

๑๔

- ฎีกานี้วางหลักไว้ว่า เมื่อทำละเมิดแล้วจำเลยต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย
- ความเสียหายเกิดนับแต่ทำละเมิด แม้ภายหลังปรากฏว่าอาคารของโจทก์ถูกไฟไหม้ไม่มีอะไรเหลือให้จัดการกับอาคารก็ดี

๑๕

- ความเสียหายก็ยังคงอยู่ไม่ระงับหรือเปลี่ยนแปลงไป

๑๖

## คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๔๒/๒๕๒๖

- แม้โจทก์ไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์รถพิพาท แต่มีสิทธิใช้และมีหน้าที่บำรุงรักษาที่กรมตำรวจมอบหมาย

๑๗

- เมื่อจำเลยกระทำละเมิดเป็นเหตุให้รถเสียหายใช้งานไม่ได้ ในขณะที่โจทก์ครอบครองใช้สอยอยู่
- ย่อมถือได้ว่ามีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของโจทก์เกิดขึ้นแล้ว

๑๘

- ในขณะที่โจทก์ครอบครองใช้สอยอยู่ ย่อมถือได้ว่ามีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของโจทก์เกิดขึ้นแล้ว
- โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องจำเลยได้

๑๕

- เรื่องนี้ตำรวจยึดของกลางแล้วมอบของกลางให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งไปดูแลรักษา ต่อมามีคนทำให้รถเสียหาย

๒๐

- ถือว่าบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากกรมตำรวจให้นำรถไปดูแลรักษาหรือนำไปใช้นั้นเป็นผู้เสียหายด้วย

๒๑

- ดังนั้น แม้ว่าเขาไม่ใช่เจ้าของโดยตรงเขาก็เป็นผู้เสียหายได้ เพราะเขามีหน้าที่จะต้องส่งมอบรถคืนให้กับกรมตำรวจ

๒๒

## คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๔๖-๗๕๐/๒๕๓๘

- ขณะเกิดเหตุโจทก์ที่ ๒ เข้าซื้อรถยนต์กระบะคันคันที่ถูกจำเลยที่ ๑ ขับชน

๒๓

- จำเลยที่ ๑ ต้องรับผิดชอบความเสียหายให้โจทก์ที่ ๒ ด้วย
- โจทก์ที่ ๒ ย่อมมีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นได้

๒๔

- แม้ต่อมาสัญญาเช่าซื้อจะเลิกกันก็ไม่ใช่เหตุให้สิทธิของโจทก์ที่ ๒ ซึ่งมีอยู่แล้วระงับไป
- ผู้เช่าซื้อ มีสิทธิตามสัญญาเช่าซื้อใช้สอยทรัพย์สินที่เช่าซื้อนั้น ถ้าชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนก็จะเป็นเจ้าของ

๒๕

- ดังนั้นการที่มาชนรถเสียหายไม่ได้ใช้ประโยชน์การเช่าซื้อ และผู้เช่าซื้อก็มีหน้าที่ดูแลทรัพย์สิน
- ถ้าหากว่าสัญญาเช่าซื้อเลิก ก็ต้องส่งคืนทรัพย์สินที่เช่าซื้อให้กับผู้ให้เช่าซื้อในสภาพปกติของการใช้งาน

๒๖

- ฎีกานี้จึงรับรองสิทธิของผู้เช่าซื้อว่าสามารถที่จะเป็นผู้เสียหายฐานละเมิดได้ ถ้ามีการกระทำกับทรัพย์สินที่เช่าซื้อ และแม้ว่าขณะเกิดเหตุสัญญาเช่าซื้อจะยังอยู่

๒๓)

- แต่ต่อมาสัญญาเช่าซื้อนั้นเลิกกันต้องคืนทรัพย์สินให้แก่ผู้เช่าซื้อ ผู้เช่าซื้อก็ยังสามารถดำเนินคดีละเมิดกับผู้ที่มาชนรถที่เช่าซื้อนั้นต่อไป
- สิทธิในการดำเนินคดีละเมิดยังไม่ระงับ เพราะค่าเสียหายยังไม่ได้รับการชดเชย

๒๔)



## คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔/๒๕๑๗

➤ บุตรที่บิดารับรองแล้ว → บุตร  
เรียกค่าเสียหายได้

- “โจทก์เป็นบุตรที่บิดารับรองแล้ว มีสิทธิเรียกค่าปลงศพและค่าสินไหมทดแทนที่รายนต์เสียหายจากผู้ทำละเมิดเป็นเหตุให้บิดาตายได้ ”

๒๕

- เรื่องนี้บิดาถูกรถชนถึงแก่ความตาย บิดาเป็นผู้ถูกทำละเมิด
- แต่เนื่องจากสันนิษฐานสภาพบุคคลก็ไม่อาจจะฟ้องร้องได้

๓๐

- ทายาทซึ่งมิได้ถูกทำอะไรเลยมิได้ถูก  
กระทบโดยตรง แต่ในฐานะที่เป็นทายาท  
มีสิทธิได้รับมรดก เพราะบิดาได้รับรอง  
แล้วถือเป็นผู้สืบสันดาน
- มีสิทธิฟ้องผู้ทำละเมิดที่ทำให้บิดาตายได้

๓๑

➤ ใช้เด็ก → ละเมิดต่อผู้เยาว์และพ่อแม่

- ใช้เด็กข่มขืนไม้ นานไป หมดแรง ตกต้นไม้  
ตาย ละเมิดต่อผู้เยาว์และผู้ใช้อำนาจปกครอง
- รถถูกชน ยางที่บรรทุกมาถูกคนร้ายลักเอาไป  
ผู้ชนก็ต้องรับผิดชอบ
- หรือถูกชนแล้วแวนตา นาฬิกาที่หายไป ก็  
ต้องรับผิดชอบ

๓๒

## ๒๑. ทำต่อนิติบุคคล

- ทำต่อนิติบุคคล นิติบุคคลก็อาจถูกละเมิดได้ตามสภาพนิติบุคคลนั้นที่อาจมีอาจเป็นได้
- สภาพของนิติบุคคลย่อมแตกต่างจากบุคคลธรรมดาบุคคลธรรมดาอาจถูกทำละเมิดได้กว้างกว่า

๓๓

- เช่น ไปล้อมบริษัทจะหาว่าทำให้บริษัทเสื่อมเสียเสรีภาพไม่ได้คนที่อยู่ในบริษัทเท่านั้นที่ถูกล้อมเข้าออกไม่ได้จึงเป็นผู้ที่ถูกทำให้เสื่อมเสียเสรีภาพ
- แต่บริษัทอาจจะถูกละเมิดในการประกอบกิจการค้า

๓๔

- เพราะการไปล้อมทำให้ธุรกิจการค้าเขาเสียหาย เป็นเรื่องละเมิดในแง่ธุรกิจการค้า แต่ไม่ใช่ละเมิดเรื่องทำให้เสื่อมเสียเสรีภาพ
- ถ้าไปพึ่งอาคารที่ทำการของบริษัทหรือไปพึ่งป้ายยี่ห้อชื่อของนิติบุคคลเป็นเรื่องทำให้เสียทรัพย์สินของบริษัท ไม่ใช่เรื่องทำละเมิดฐานทำร้ายร่างกาย
- การทำลายศาลเจ้าซึ่งไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคล ถือเป็นการละเมิดต่อกรมการปกครองซึ่งเป็นผู้ดูแล

๓๕

## ๒๒. ทำต่อทรัพย์สินของรัฐ

- ทำต่อทรัพย์สินของรัฐ
- เช่น การทำให้ป่าไม้เสียหาย ถือว่าเป็นการทำต่อกรมป่าไม้
- หรือการทุบถนนในเขตเทศบาล ถือว่าเป็นการทำต่อเทศบาล

๓๖

## ๒๓.ผู้เสียหายพิเศษ

- ผู้เสียหายพิเศษ
- แต่ถ้าเอกชนคนนั้นได้ประโยชน์จากการใช้สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นยิ่งกว่าบุคคลทั่วไป
- บุคคลนั้นย่อมได้รับความเสียหายเป็นพิเศษ
- ถือว่าเป็นการกระทำ (ละเมิด) ต่อบุคคลนั้น ๓๗

## ๒๔.กรณีซื้อขายเป็นโมฆะ

- กรณีซื้อขายเป็นโมฆะ สัญญาซื้อขายที่เป็นโมฆะ หากเป็นโมฆะเนื่องจากมีวัตถุประสงค์แห่งหนึ่งหรือวัตถุประสงค์ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
- ผู้ครอบครองหรือใช้สอย ไม่มีสิทธิจะอ้างอะไรได้แม้จะมีคนทำลายทรัพย์สินที่ซื้อมานั้น ๓๘

- เพราะถือว่าไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยไม่เป็นผู้ถูกทำละเมิด
- แต่ถ้าผู้ครอบครองใช้สอยทรัพย์สินที่ซื้อมาเป็นวัตถุแห่งหนี้ที่ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี เหตุที่เป็นโมฆะนั้นเป็นเพียงรูปแบบของสัญญา แล้วทรัพย์สินนั้นถูกทำลาย
- กรณีนี้เป็นละเมิดต่อผู้ซื้อ

๓๕

## ๒๕. กรณีเช่าทรัพย์สิน

➤ ละเมิดต่อทรัพย์สินที่เช่า ผู้เช่าฟ้องได้

- กรณีเช่าทรัพย์สิน ตามกฎหมายผู้เช่ามีสิทธิได้ใช้หรือได้ประโยชน์ในทรัพย์สินที่เช่าตามมาตรา ๕๓๓
- ผู้เช่าจึงจำต้องสงวนทรัพย์สินที่เช่านั้นเสมือนกับที่วิญญูชนจะพึงสงวนทรัพย์สินของตน (ฎ. ๘๐๔ / ๒๔๕๓)

๔๐

- และต้องบำรุงรักษา ทั้งต้องทำการซ่อมแซมเล็กน้อยด้วยมาตรา ๕๕๓ หรือแม้จะเป็นการซ่อมแซมใหญ่
- หากเป็นความจำเป็นและสมควรเพื่อรักษาทรัพย์สินซึ่งเช่านั้น ผู้เช่าย่อมมีสิทธิเรียกค่าใช้จ่ายผู้เช่าได้ตามมาตรา ๕๔๗

๔๑

- และเมื่อสัญญาเช่าเลิกหรือระงับลง ผู้เช่าก็ต้องส่งคืนทรัพย์สินที่เช่าในสภาพซ่อมแซมดีตามมาตรา ๕๖๑
- ฉะนั้นเมื่อมีผู้ทำละเมิดในระหว่างสัญญาเช่าขณะทรัพย์สินนั้นอยู่ในความครอบครองของผู้เช่า (ฎ. ๓๗๕๑ / ๒๕๒๕)
- จึงถือว่าเป็นการกระทำ(ละเมิด) ต่อผู้เช่า ผู้เช่าฟ้องผู้ทำละเมิดได้

๔๒

## ๒๖.กรณีไม่มีหนังสือสัญญาเช่า

- กรณีไม่มีหนังสือสัญญาเช่า หากมีการเช่า (อสังหาริมทรัพย์) แล้ว
- แม้จะไม่มีการทำสัญญาเช่าเป็นหนังสือ
- ผู้เช่าก็ฟ้องผู้บุกรุกและเรียกค่าเสียหายได้ เพราะไม่ได้ฟ้องบังคับคดีเกี่ยวกับสัญญาเช่าแต่อย่างใด

๔๓

## ๒๗.ผู้เช่ายังไม่ได้ครอบครองฟ้องละเมิด

- ผู้เช่ายังไม่ได้ครอบครองฟ้องผู้ละเมิด ในกรณีเช่าอสังหาริมทรัพย์หากผู้เช่ายังไม่ได้เข้าครอบครองทรัพย์สินที่เช่า แล้วมีผู้บุกรุกจะถือว่าเป็นการทำละเมิดต่อผู้เช่าหรือไม่
- สิทธิตามสัญญาเช่าเป็นเพียงบุคคลสิทธิระหว่างผู้ให้เช่ากับผู้เช่า
- โดยผู้ให้เช่ามีสิทธิเรียกร้องให้ผู้เช่าชำระค่าเช่า

๔๔



- ส่วนผู้เช่าก็มีสิทธิเรียกร้องให้ส่งมอบและครอบครองทรัพย์สินที่เช่า
- หากทรัพย์สินที่เช่าซึ่งเป็นอสังหาริมทรัพย์มีบุคคลอื่นครอบครองอยู่ก่อนโดยมิชอบ จะถือว่าเป็นการทำละเมิดต่อผู้เช่าหรือไม่
- การครอบครองทรัพย์สินที่เช่าอาจจะครอบครองเพราะสัญญาเช่าหมดอายุ

๔๕

- หรือมีการบอกเลิกสัญญา หรือเป็นการบุกรุกเข้าไปครอบครอง
- การครอบครองในลักษณะดังกล่าวถือว่าเป็นการละเมิดต่อเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ให้เช่านั้นไม่มีปัญหา

๔๖

- ในที่นี้จะพิจารณาว่าเป็นการละเมิดต่อผู้เช่าหรือไม่ ผู้เช่าจะฟ้องขับไล่ผู้ครอบครองโดยมิชอบนั้นได้หรือไม่
- เมื่อสิทธิตามสัญญาเช่าเป็นเพียงบุคคลสิทธิ ผู้เช่าจะไปฟ้องขับไล่ผู้ครอบครองทรัพย์สินที่เช่าไม่ได้
- เพราะผู้เช่ากับผู้ครอบครองไม่มีนิติสัมพันธ์ต่อกัน

๔๓

## ๒๓. ผู้เช่ายังไม่ได้ครอบครองฟ้องละเมิด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๕๒/๒๕๒๒

- บิดาโจทก์เช่าตึก จำเลยอาศัยอยู่ในตึกกับโจทก์บิดาโจทก์ตาย โจทก์ทำสัญญาเช่าแทนบิดาโจทก์จากผู้ให้เช่าเดิม

๔๓

- จำเลยไม่ออกจากตึกแม่โจทก์อยู่ที่อื่น โจทก์ฟ้องจับได้จำเลยได้
- ผู้เช่ายังไม่ได้ครอบครอง → ก็ฟ้องได้

๔๘

### คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๒๓/๒๕๖๒

- โจทก์ทำสัญญาเช่าที่ดินจากการรถไฟแห่งประเทศไทยเพื่อก่อสร้างอาคารและดำเนินการจัดหาผลประโยชน์

๕๐

- ซึ่งโจทก์ได้รับมอบสถานที่เช่าตามสัญญาแล้ว
- โดยข้อ ๗ วรรคสอง กำหนดเป็นหน้าที่ของผู้เช่า ต้องสำรวจศึกษาพื้นที่โครงการ ผู้บุกรุก ผู้ประกอบการเดิมที่อยู่ในพื้นที่เช่า

๕๑

- หากมีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินการ เช่น การขังไล่ผู้บุกรุกหรือผู้ประกอบการเดิม รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ผู้เช่าต้องรับภาระในการดำเนินการ และแก้ไข โดยเสียค่าใช้จ่ายด้วยทุนทรัพย์ของผู้เช่าเอง

๕๒

- อันมีความหมายว่าหากต้องมีการป้องกันไฟไหม้ผู้บุกรุกหรือผู้อยู่อาศัยให้รีบถอน สิ่งปลูกสร้างออกไปจากสถานที่เช่า
- ผู้ให้เช่าให้อำนาจแก่ผู้เช่าหรือมอบหมายให้ผู้เช่า ครอบครองไฟไหม้ผู้บุกรุกหรือผู้อยู่อาศัยแทนผู้ให้เช่าได้

๕๓

- โดยผู้เช่าเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย เพื่อให้การก่อสร้างอาคารและการดำเนินการจัดหาประโยชน์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสัญญา
- ถือได้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย ได้มอบหมายให้โจทก์ผู้เช่ามีอำนาจในการป้องกันไฟไหม้ผู้บุกรุกที่ดินที่เช่า

๕๔

- ฉะนั้น แม้จำเลยอาศัยอยู่ในที่ดินพิพาทก่อนโจทก์ทำสัญญาเช่าที่ดินและโจทก์ยังไม่ได้เข้าครอบครองที่ดินพิพาทก็ตาม
- แต่เมื่อโจทก์ได้รับมอบสถานที่เช่าจากผู้ให้เช่าแล้วไม่สามารถก่อสร้างอาคารได้ เพราะจำเลยอาศัยอยู่ในที่ดินโดยไม่มีสิทธิ

๕๕

- เพราะจำเลยอาศัยอยู่ในที่ดินโดยไม่มีสิทธิ และโจทก์มีหนังสือบอกกล่าวแล้ว จำเลยเพิกเฉยยอมเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ โจทก์มีอำนาจฟ้องขับไล่

๕๖

- ฎีกานี้ผู้เช่าที่ดินจากการรถไฟยังไม่ได้เข้าครอบครอง แต่ถ้าการรถไฟไม่ยากเป็นภาระที่จะต้องมาฟ้องขับไล่เองจึงมอบอำนาจให้ผู้เช่ารายใหม่เป็นผู้แทนในการฟ้องขับไล่ได้
- ดังนั้นแม้ผู้เช่ารายใหม่ยังไม่ได้เข้าครอบครองแต่ก็สามารถที่จะฟ้องละเมิดได้

๕๓

## ๒๘.กรณีจ้างทำของ

- กรณีจ้างทำของ เช่น จ้างซ่อมรถยนต์ หากรถที่รับจ้างซ่อมถูกทำละเมิดขณะอยู่ในความครอบครองของผู้รับจ้างซ่อม
- ผู้รับจ้างซ่อมไม่ต้องรับผิดชอบผู้ว่าจ้างซึ่งเป็นเจ้าของรถ (มาตรา ๒๑๕)
- ถือว่าผู้ว่าจ้างเป็นผู้ถูกทำละเมิดมิใช่ผู้รับจ้างซ่อม
- ผู้รับจ้าง → ฟ้องไม่ได้

๕๔

- ผู้รับจ้างซ่อมจึงมิใช่ผู้เสียหายไม่มีอำนาจฟ้องเรียกค่าเสียหายอันเนื่องมาจากรถถูกทำละเมิด
- เพราะการรับจ้างซ่อมไม่มีลักษณะเป็นสัญญาจ้างทำของ อันผู้รับจ้างเป็นผู้จัดหาสัมภาระตามกฎหมายใน มาตรา ๖๐๓ (ฎ.๗๕ / ๒๔๘๖)

๕๕

## คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๓๐/๒๕๖๒

- หากจำเลยทั้งสองเห็นว่าโจทก์ไม่ทำการซ่อมรถพิพาทให้แก่จำเลยที่ ๑ ภายในเวลาอันสมควร เป็นการผิดสัญญาต่อจำเลยที่ ๑

๖๐



- จำเลยทั้งสองก็ชอบที่จะบอกเลิกสัญญาแก่โจทก์แล้วนำรถยนต์พิพาทกลับคืนมา
- ส่วนความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่ว่าเกิดจากการผิดสัญญาของโจทก์หรือเกิดจากการกระทำละเมิดของโจทก์

๖๑

- ก็เป็นเรื่องที่จำเลยทั้งสองจะต้องไปว่ากล่าวเอาแก่โจทก์อีกส่วนหนึ่ง
- การที่จำเลยทั้งสองไม่ยอมไปรับรถยนต์พิพาทคืน ทั้งที่อยู่ในวิสัยที่คาดหมายได้ว่า

๖๒

- โจทก์ไม่ดำเนินการซ่อมระบบเบรกรถยนต์  
พิพาทให้แก่จำเลยทั้งสองอย่างแน่นอน
- โดยยังคงจอดรถยนต์พิพาททิ้งไว้บริเวณ  
ศูนย์บริการของโจทก์

๖๓

- ย่อมถือได้ว่าเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ในการ  
ที่จะใช้ประโยชน์ในสถานที่ที่จำเลยทั้งสองจอด  
รถยนต์พิพาททิ้งไว้
- การที่โจทก์มาฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองรับรถยนต์  
พิพาทกลับคืนไปและชำระค่าเสียหายแก่โจทก์

๖๔

- จึงมิใช่เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

๖๕

- ฎีกานี้วินิจฉัยว่าการที่เราเอารถไปจอดทิ้งไว้แล้วก็รู้อยู่แล้วว่าไม่มีทางที่เขาจะซ่อม เพราะเขาปฏิเสธที่จะซ่อมรถให้ ก็เท่ากับเป็นการเอารถไปเบียดบังพื้นที่ไปใช้พื้นที่ทำให้เขาเสียหายในการที่จะประกอบกิจการของเขา

๖๖

- เป็นการที่ผิดสัญญาในการจ้างทำของและอาจจะ  
เป็นฝากทรัพย์ ผิดสัญญาที่ไม่รับคืนไปแล้ว
- ศาลก็วินิจฉัยว่าเป็นละเมิด ในเมื่อเป็นละเมิด  
ต้องชดใช้ค่าเสียหายก็คือค่าจอดรถ

๖๗

## ๒๘.กรณีฝากทรัพย์

- กรณีฝากทรัพย์ สัญญาฝากทรัพย์ผู้รับฝาก  
นอกจากมีหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินนั้นไว้ใน  
อารักขาแห่งตนแล้ว
- ผู้รับฝากยังมีหน้าที่คืนทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ฝากด้วย  
ตามมาตรา ๖๕๗
- ทั้งผู้รับฝากยังต้องใช้ความระมัดระวังสงวน  
ทรัพย์สินซึ่งฝากนั้นด้วยตามมาตรา ๖๕๘

๖๘

- ฉะนั้นเมื่อผู้รับฝากมีนิติสัมพันธ์ที่จะต้องรับผิดชอบต่อผู้ฝากดังกล่าว เมื่อมีผู้ทำให้ทรัพย์สินนั้นเสียหายขณะอยู่ในอารักขาของผู้รับฝาก
- จึงถือว่าเป็นการทำ (ละเมิด) ต่อผู้รับฝากด้วย
- ผู้รับฝาก → ฟ้องได้

๖๕

### ๓๐. กรณียืมใช้คงรูป

- กรณียืมใช้คงรูป
- มีปัญหา หากมีผู้ทำให้ทรัพย์สินที่ยืมเสียหาย อันเป็นละเมิด
- ในขณะที่ทรัพย์สินนั้นอยู่ในความครอบครองของผู้ยืม
- จะถือว่าเป็นการทำ (ละเมิด)

๓๐

## คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๘๐/๒๕๑๕

### ➤ ผู้ยืม ฟ้องเรียกค่าซ่อมและเสื่อมราคาไม่ได้

- โจทก์ฟ้องว่าจำเลยขับรถยนต์ชนรถจักรยานยนต์ของโจทก์โดยละเมิด
- แต่ได้ความว่ารถจักรยานยนต์เป็นของน้องโจทก์ โจทก์ยืมมาใช้และเป็นการใช้ตามปกติ

๓๑

- โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องให้จำเลยใช้ค่าซ่อมรถและค่าเสื่อมราคา ซึ่งเป็นค่าเสียหายที่เกี่ยวกับตัวรถโดยตรง

๓๒

## ๓๑.การทำต่อผู้เยาว์

- การทำต่อผู้เยาว์ นอกจากเป็นการละเมิดต่อผู้เยาว์แล้ว ยังเป็นการทำละเมิดต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองของผู้เยาว์ด้วย
- เพราะบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีอำนาจและมีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูผู้เยาว์ตามมาตรา ๑๕๖๔ , ๑๕๖๖ , ๑๕๖๗ , และ ๑๕๖๘ / ๒ (ฎ.๖๒๓๒ / ๒๕๕๔

๗๓

## คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๔๕/๒๕๑๒

➤ พ่อแม่ฟ้องเรียกค่าเสียหายได้

- บุตรโจทก์ถูกรถยนต์ชนได้รับบาดเจ็บสาหัส โจทก์ซึ่งเป็นบิดาและเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมย่อมมีหน้าที่รักษาพยาบาล

๗๔

- เมื่อต้องเสียค่าใช้จ่ายต่างๆไปแล้ว  
จึงมีอำนาจเรียกค่าเสียหายที่จ่ายไป  
ซึ่งเป็นค่าเสียหายส่วนตัวโดยตรงได้

๓๕

### ๓๒. ทำทางเพศและพรากผู้เยาว์

- ทำทางเพศและพรากผู้เยาว์ การกระทำ  
ทางเพศต่อผู้เยาว์ ไม่ว่าจะผู้เยาว์จะยินยอม  
หรือไม่
- ย่อมเป็นการกระทำที่ขัดต่อความสงบ  
เรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน
- ผู้กระทำจะอ้างว่าผู้เยาว์ยินยอมไม่ได้

๓๖



### ๓๓.กรณีบิดานอกกฎหมาย

#### ➤ ฟ้องได้

- กรณีบิดานอกกฎหมาย แม้บิดาโดยพฤตินัยจะมีผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้มีอำนาจปกครองของผู้เยาว์ตามกฎหมายครอบครัวในบรรพ ๕

๓๓

- แต่บิดาโดยพฤตินัยก็ยังมีอำนาจร้องขอต่อศาลให้สั่งผู้เยาว์ซึ่งวิกลจริตให้เป็นคนไร้ความสามารถได้ตามมาตรา ๒๘
- หมายถึง บิดาตามข้อเท็จจริง คือหมายรวมทั้งบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายและบิดานอกกฎหมายด้วย

๓๘

## ๓๔. ทำต่อบุตรที่บรรลุนิติภาวะ

- ทำต่อบุตรที่บรรลุนิติภาวะ นิติภาวะเพราะอายุครบแล้วตามมาตรา ๑๕ หรือบรรลุนิติภาวะเพราะสมรสตามมาตรา ๒๐
- บิดามารดา ย่อมไม่มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูตามมาตรา ๑๕๖๔ วรรคหนึ่ง
- หากทำละเมิดบุตรแต่ไม่ถึงตายไม่ถือว่าเป็นการทำต่อบิดามารดา

๓๕

- แต่ถ้าบุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะแต่ทุพพลภาพ ในมาตรา ๑๕๖๔ วรรคสอง กำหนดให้บิดามารดาต้องให้การอุปการะเลี้ยงดูบุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะแต่ทุพพลภาพและหาเลี้ยงตนเองไม่ได้

๓๐

## ➤ ทำต่อบุตรที่อายุมากกว่า ๒๐ ปี ไม่ ละเมิดต่อพ่อแม่

- แต่การกระทำละเมิดต่อบุตรที่บรรลุนิติภาวะแล้ว แม้เป็นเหตุให้บุตรนั้นทุพพลภาพและหาเลี้ยงตนเองไม่ได้ ก็ไม่เป็นการกระทำ (ละเมิด) ต่อบิดามารดา แม้จะทำให้บิดามารดาต้องมาอุปการะเลี้ยงดูบุตรคนนี้ก็ตาม

๘๑

## ๓๕. ทำต่อบุตรบุญธรรม

- ทำต่อบุตรบุญธรรม สำหรับบิดามารดาเดิมของบุตรบุญธรรมก็ยังเป็นผู้ถูกทำ (ละเมิด) ในกรณีทำต่อบุตรได้เหมือนเดิม
- เพราะตามมาตรา ๑๕๕๘ / ๒๘ บัญญัติว่า บุตรบุญธรรมยังไม่สูญเสียสิทธิและหน้าที่ในครอบครัวที่ได้กำเนิด (ฎ.๖๘๕ / ๒๕๑๒ )

๘๒

## ๓๖. ทำต่อคู่สมรส

- ทำต่อคู่สมรส ในเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวยังมีคำพิพากษาฎีกาอีก ๒ เรื่องที่น่าสนใจ
- คือหญิงมีสามี ถ้าชายได้ไปล่วงเกินหญิงมีสามี ในทำนองชู้สาวอย่างนี้ถือว่าเป็นการละเมิดตาม มาตรา ๔๒๐ หรือไม่
- และเป็นการละเมิดต่อคู่สมรสคือสามีของหญิง นั้นหรือไม่

๘๓

## คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๘/๒๕๐๘

➤ ทำต่อคู่สมรส อีกฝ่ายฟ้องได้ตาม กม. ครอบครัว

- มาตรา ๑๕๐๕ วรรคหนึ่ง (มาตรา ๑๕๒๓ วรรคหนึ่ง/ใหม่) บัญญัติถึงกรณีที่ทำชู้กับผู้อื่น
- สามีจะฟ้องเรียกค่าทดแทนจากภริยากับชู้ได้ ต่อเมื่อมีคำพิพากษาของศาลให้สามีและภริยานั้นหย่ากันเสียก่อนต่อมามาตรา ๑๕๐๕ วรรคสอง

๘๔

- (มาตรา ๑๕๒๓ วรรคสอง-ใหม่) บัญญัติถึงกรณีสามีมีสิทธิจะฟ้องเรียกค่าทดแทนจากผู้ถูกล่วงเกินภริยาในทำนองชู้สาวได้ ถ้ามิใช่เรื่องภริยามีชู้แต่เป็นเรื่องภริยาถูกล่วงเกินโดยไม่สมัครใจ
- ฉะนั้นจึงไม่จำเป็นต้องพิพากษาให้สามีภริยาหย่ากันเสียก่อน

๘๕

- เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยได้ข่มขืนกระทำชำเราภริยาโจทก์โดยภริยาโจทก์ไม่สมัครใจอันเป็นการล่วงเกินในทางชู้สาวดังนี้
- กรณีต้องด้วยมาตรา ๑๕๐๕ วรรคสอง แม้จะไม่มีคำพิพากษาของศาลให้โจทก์หย่าขาดจากภริยาเสียก่อน
- โจทก์ก็มีอำนาจฟ้องเรียกค่าทดแทนจากจำเลยได้

๘๖

## ๓๗. ทำต่อคู่หมั้น

➤ ทำต่อคู่หมั้น อีกฝ่ายฟ้องได้ตาม กม.  
ครอบครัว

- ทำต่อคู่หมั้น ในกรณีชายคู่หมั้นฟ้องเรียกค่าทดแทนจากชายอื่นซึ่งได้ร่วมประเวณีหรือข่มขืนกระทำชำเรา

๓๗

- หรือพยายามข่มขืนกระทำชำเราหญิงคู่หมั้น ตามมาตรา ๑๔๔๕ และ ๑๔๔๖ ก็เช่นเดียวกัน
- ถือว่าชายอื่นนั้นได้ทำละเมิดต่อชายคู่หมั้น
- และมีหลักเกณฑ์กำหนดไว้ให้ฟ้องโดยเฉพาะแล้วชายคู่หมั้นจึงฟ้องโดยอาศัยมาตรา ๔๒๐ ไม่ได้

๓๗

## ๓๘.กรณีทนายความ

- กรณีทนายความ มีผู้ที่ได้รับความเสียหายอันเกิดจากการกระทำโดยมิชอบอีกอย่างหนึ่ง
- คือ เรื่องทนายความที่เกิดขึ้นบ่อย ตามปกติเมื่อตัวความแต่งตั้งให้ทนายความไปดำเนินคดีแทน
- ทนายความจะมีอำนาจว่าความและดำเนินกระบวนการพิจารณาใดๆ ว่าต่าง แก่ต่าง ฟ้องร้อง ยื่นคำให้การต่อผู้คดี

๘๕

- และมักจะระบุดงในใบแต่งตั้งทนายให้มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใดเป็นไปในทางจำหน่ายสิทธิของคู่ความ
- เช่น การยอมรับตามที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง กระประเมินีประนอม การสละสิทธิ
- หรือใช้สิทธิในการอุทธรณ์หรือฎีกาหรือในการขอให้พิจารณาคดีใหม่ (ป.วิ.พ.มาตรา๖๒)

๘๐

## คำพิพากษฎีกาที่ ๒๑๗๓๐/๒๕๕๖

➤ ไม่ตรวจสอบทะเบียนราษฎรให้คดี  
ละเมิดต่อผู้ถูกฟ้องได้

- ทนายความต้นเป็นวิชาชีพด้านกฎหมาย จึงต้องมีความละเอียดรอบคอบและมีหน้าที่ต้องใช้ความระมัดระวังตามวิสัยและพฤติการณ์เป็นพิเศษ

๕๑

- โดยเฉพาะการฟ้องคดีล้มละลาย บุคคลผู้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดย่อมถูกจำกัดสิทธิต่างๆ
- ตัวประชาชนของ พ. ลูกหนี้นำไปขอคัดสำเนาทะเบียนราษฎร จึงฟ้องโจทก์เป็นคดีล้มละลาย ทั้งทั้งที่โจทก์มีชื่อแตกต่างจาก พ.
- และจำเลยที่ ๔ ก็มีข้อมูลของ พ. ตามสำเนาทะเบียนบ้าน

๕๒



- หากตรวจสอบก็จะทราบได้โดยง่ายว่า ชื่อ และนามสกุล วันเดือนปีเกิด รวมทั้งชื่อ บิดามารดาโจทก์กับ พ. นั้นแตกต่างกัน อย่างสิ้นเชิง อันแสดงว่าโจทก์และ พ. เป็นคนละคนกัน

๕๓

- แต่จำเลยที่ ๔ หาได้กระทำไม่ ไม่สม กับเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญด้าน กฎหมายในวิชาชีพทนายความ จึงเป็น การกระทำโดยประมาทเลินเล่อ

๕๔

### ๓๕.กรณีใช้สิทธิเกินส่วน

- กรณีใช้สิทธิเกินส่วน การใช้สิทธิมีแต่จะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น
- ถือว่าเป็นการทำ (ละเมิด) ต่อผู้เสียหายหรือเดือดร้อนรำคาญตามมาตรา ๔๒๑, ๑๓๓๗

๕๕

### คำพิพากษฎีกาที่ ๑๗๑๕ – ๑๗๒๐/๒๔๕๕

#### ➤ โรงงานส่งกลิ่นเหม็น ต้องรับผิดชอบ

- โรงงานสีครึ่งและผลิตครึ่งบริสุทธิ์ใช้ยาเคมีละลายกับน้ำทำการล้างครึ่งทั้งกลางวันและกลางคืน
- ส่งกลิ่นเหม็นอันเป็นอันตรายแก่อนามัย

๕๖

- และทำให้ผู้อยู่ใกล้เคียงเดือดร้อนรำคาญ
- เจ้าของโรงงานย่อมต้องรับผิดชอบละเมิดต่อผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนรำคาญ

๕๗

#### ๔๐. โดยผิดกฎหมาย

- “โดยผิดกฎหมาย” การกระทำละเมิดจะต้องเป็นการกระทำต่อผู้อื่นโดยผิดกฎหมาย หากผู้กระทำมีสิทธิหรืออำนาจกระทำตามกฎหมายแล้ว ย่อมไม่  
เป็นละเมิด

rowpixel

๕๘

## คำพิพากษฎีกาที่ ๖๑๐๑/๒๕๕๘

- แม้ว่าจำเลยจะชนะคดีและเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในคดีที่จำเลยเป็นโจทก์ยื่นฟ้องโจทก์กับพวกจำเลยตามคำพิพากษาก็ตาม แต่จำเลยมีสิทธิอย่างไรตามคำพิพากษาดังกล่าว

๕๕

- ก็ชอบที่ต้องไปดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือต้องไปว่ากล่าวฟ้องร้องเอากับโจทก์อีกส่วนต่างหาก
- การที่จำเลยพาพวกและบริวารไปบุกรุกเข้าไปในโรงแรมของโจทก์โดยพลการ

๑๐๐

- จึงเป็นการกระทำต่อโจทก์โดยผิดกฎหมาย ทำให้โจทก์เสียหายอันเป็นการละเมิดต่อโจทก์ ตาม ป.พ.พ มาตรา ๔๒๐

๑๐๑

### คำพิพากษฎีกาที่ ๖๓๐๑/๒๕๔๑

- จำเลยจับโจทก์และค้นบ้านโจทก์อันเป็นเรื่องรโหฐาน โดยไม่ปรากฏว่ามีหมายจับและหมายค้นอันถูกต้อง ทั้งไม่ต้องด้วยข้อยกเว้นตามกฎหมาย

๑๐๒

- การกระทำของจำเลยเป็นเรื่องจงใจทำต่อโจทก์ โดยผิดกฎหมายซึ่งเป็นละเมิด
- เมื่อโจทก์ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำดังกล่าวของจำเลย

๑๐๓

- จำเลยจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๒๐

๑๐๔

## คำพิพากษฎีกาที่ ๑๘๐๘/๒๕๖๑

- การที่จำเลยใช้กลฉ้อฉลในการทำสัญญาด้วยการปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ถูกวเวนคืน

๑๐๕

- เป็นการละเมิดสิทธิผู้บริโภคทั้งสองซึ่งประสงค์จะซื้อที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพื่ออาศัย
- โดยการไม่ได้ให้คำพรรณนาคุณที่ถูกต้องเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าที่จำเลยเกี่ยวกับสินค้าที่จำเลยขายแก่ผู้บริโภคทั้งสอง

๑๐๖

- อันเป็นการโฆษณาที่ใช้ข้อความไม่เป็นธรรมโดยก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้า และตัดโอกาสของผู้บริโภคที่จะใช้ข้อมูลดังกล่าวตัดสินใจที่จะเข้าทำสัญญากับจำเลย

๑๐๓)

- ดังนั้นผู้บริโภคทั้งสองจึงไม่ได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญาซื้อขายอันเป็นโมฆียะนี้ เป็นกรณีจำเลยละเมิดสิทธิของผู้บริโภคทั้งสอง ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๒๐ ที่มีมาตรา ๔ ประกอบ มาตรา ๒๒ แห่ง พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภค

๑๐๔)



- จำเลยต้องชดใช้ค่าเสียหายเป็นค่าติดตั้งโทรศัพท์ ค่าใช้จ่ายในการโอนกรรมสิทธิ์ ค่าประกันมิเตอร์ไฟฟ้าและน้ำประปา ค่าธรรมเนียมสัญญาจ้างองอาจกรสัญญาภัณฑ์และนิติกรรมและค่าประกันอัคคีภัย

๑๐๕

- ซึ่งเป็นค่าเสียหายโดยตรงที่เกี่ยวกับการที่จำเลยใช้กลฉ้อฉลในการปกปิดข้อเท็จจริง ซึ่งผู้บริโภครั้งสองซื้อบ้านเพื่อการอยู่อาศัย
- สำหรับส่วนต่างราคาที่ดินพร้อมปลูกสร้างเป็นความเสียหายเช่นที่ตามปกติย่อมเกิดขึ้น

๑๑๐

- แต่การที่จำเลยใช้กลฉ้อฉลในการทำสัญญาโดยปกปิดข้อเท็จจริง
- โจทก์มีสิทธิเรียกร้องจากจำเลยได้และศาลมีอำนาจคิดคำนวณให้ได้ตามพฤติการณ์แห่งคดีนี้

๑๑๑

- เรื่องนี้ สร้างบ้านขายแล้วก็มีประกาศโฆษณาที่ตั้งทำเลคุณภาพบ้าน แต่ปรากฏว่ามีหมายเลขที่ดินที่สร้างบ้าน
- ผู้ซื้อไม่รู้ เมื่อชำระเงินเรียบร้อยแล้ว ปรากฏว่าที่ดินที่ปลูกบ้านนั้นถูกเวนคืน

๑๑๒

- กรณีอย่างนี้ถือว่าผู้ขายหลอกลวงผู้บริโภคโดยใช้กลฉ้อฉลทำให้เขาเข้าใจผิดในสาระสำคัญของบ้านของสินค้า ของที่ดิน
- ถือว่าเป็นการกระทำโดยฝ่าฝืนต่อ พรบ.คุ้มครองผู้บริโภคมาตรา ๔ มาตรา ๒๒

๑๑๓

- เป็นการขายที่ไม่เป็นธรรมและก็เป็นข้อเท็จจริงทำให้ผู้บริโภคเข้าทำสัญญาที่ไม่เป็นธรรม มีผลทำให้สัญญาซื้อขายเป็นโมฆียะ ผิดทั้งกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค และก็ ป.พ.พ. มาตรา ๔๒๐ จึงต้องชดใช้ค่าเสียหาย

๑๑๔

## คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๔๑/๒๕๒๖

➤ สหกรณ์ลงหมายเลขสมาชิกในใบเสร็จ  
จำเลยไม่มีสิทธิได้เงินปันผล ไม่ละเมิด

- แม้การลงหมายเลขสมาชิกสหกรณ์ในใบเสร็จรับเงินจะมีผลให้พี่สาวโจทก์เจ้าของหมายเลขสมาชิกได้รับเงินปันผลหรือเงินเฉลี่ยคืน

๑๑๕

- แต่เงินดังกล่าวไม่ใช่ทรัพย์สินของบริษัทจำเลย

- บริษัทจำเลยไม่มีสิทธิที่จะได้รับเงินนี้เพราะไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์ ไม่เป็นละเมิดต่อจำเลย

๑๑๖

## ๔๑.การทำโดยมีอำนาจ

- การทำโดยมีอำนาจ การกระทำโดยผิดกฎหมายก็คือการกระทำโดยไม่มีสิทธิหรืออำนาจที่จะทำได้โดยชอบ
- ถ้ามีอำนาจหรือมีสิทธิที่จะทำได้โดยชอบแล้ว การกระทำนั้นย่อมไม่เป็นความผิดต่อกฎหมาย

๑๑๗

- อำนาจที่ทำได้โดยชอบ แบ่งได้เป็น ๔ กรณี
  ๑. กฎหมายให้อำนาจโดยตรง
  ๒. มีอำนาจตามสัญญา
  ๓. มีอำนาจตามคำพิพากษา
  ๔. เกิดอำนาจจากความยินยอม

๑๑๘

## ๔๒.กฎหมายให้อำนาจโดยตรง

- ข้อ ๑. กฎหมายให้อำนาจโดยตรง หมายความว่า มีกฎหมายเขียนไว้ชัดเจนว่ากรณีอย่างนี้สามารถที่จะกระทำได้
- เมื่อมีกฎหมายให้อำนาจไว้ก็ไม่ใช่เป็น ความผิดกฎหมายในตัว ไม่เป็นละเมิด

๑๑๕

## ๔๓.เจ้าของมีอำนาจ

- เจ้าของมีอำนาจ ในฐานะเจ้าของ ย่อม มีสิทธิใช้สอยทรัพย์สินของตนรวมทั้งมี สิทธิติดตาม
- และเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนจากผู้ไม่มี สิทธิจะยึดถือไว้

๑๒๐

- และมีสิทธิขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- เพราะเจ้าของมีอำนาจเหนือทรัพย์สินนั้นตามมาตรา ๑๓๓๖

๑๒๑

### คำพิพากษาศฎีกาที่ ๑๖๑๘/๒๕๑๒

➤ เจ้าของลำเหมือง มีอำนาจใช้/กอบได้

- จำเลยเป็นเจ้าของลำเหมืองย่อมมีสิทธิใช้สอย
- มีสิทธิกลบลำเหมืองเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น
- แม้จะเป็นเหตุให้น้ำในคลองไม่อาจไหลผ่านเข้าสู่นาโจทก์
- ทำให้โจทก์ไม่มีน้ำใช้ทำนา ก็ไม่เป็นละเมิด

๑๒๒

- ตามฎีกาข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าเมื่อใช้สิทธิในที่ดินของตน
- แม้จะกระทบถึงที่ดินข้างเคียง ถ้าเป็นเรื่องธรรมดาธรรมดาไม่ถือว่าเป็นการละเมิด
- เพราะมีอำนาจทำได้โดยชอบด้วยกฎหมายนั่นเอง
- และไม่ถือว่าเป็นการใช้สิทธิเกินส่วนตามมาตรา ๔๒๐ ด้วย

๑๒๓

## ๔๔. เจ้าของผู้ให้เช่า

- เจ้าของผู้ให้เช่า กรณีใช้สิทธิหรือใช้อำนาจในทรัพย์สินของตนเอง มีอีกเรื่องหนึ่งที่มีปัญหาว่าจะเป็นการละเมิดหรือไม่
- คือเรื่องการเช่าบ้านแล้วสัญญาเช่าหมดอายุ แต่ผู้เช่าไม่ยอมออก ผู้ให้เช่าหรือเจ้าของบ้านไปไล่กุญแจบ้านได้หรือไม่

๑๒๔



- การที่ผู้เช่าฝืนอยู่นั้นเป็นการอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นละเมิด
- แต่การที่เขาอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้นเจ้าของบ้านไม่สามารถไปขูดเขาออกเพราะกฎหมายกำหนดทางออกไว้แล้วว่า เมื่อมีการบุกรุกหรืออยู่โดยผิดสัญญาเช่าอันเป็นการละเมิดนี้

๑๒๕

- เจ้าของจะต้องฟ้องขับไล่แล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมาบังคับให้ออก มิฉะนั้นรับผิดฐานละเมิด

๑๒๖

## ๔๕.เจ้าของถูกจำกัดสิทธิ

- เจ้าของถูกจำกัดสิทธิ สิทธิใช้สอยทรัพย์สินของตนเอง ตามมาตรา ๑๓๓๖ นี้จะต้องอยู่ในบังคับแห่งกฎหมาย
- หากมีกฎหมายบัญญัติเป็นพิเศษห้ามผู้เป็นเจ้าของใช้สอยทรัพย์สินของตนในบางกรณี
- เจ้าของก็ต้องถูกจำกัดการใช้สอยทรัพย์สินตามกฎหมายที่บัญญัติขึ้นโดยเฉพาะนั้น ๑๒๓

## ๔๖.อำนาจจับ คั่น ยึดทรัพย์

- อำนาจจับ คั่น ยึดทรัพย์
- กรณีที่เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองที่มีอำนาจจับ คั่น หรือยึดทรัพย์ตามกฎหมาย
- เป็นการใช้อำนาจตาม ป.วิอ. ก็ไม่ผิดกฎหมาย ๑๒๔

## คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๕/๒๕๑๒

➤ ยึดรถเพื่อตรวจสอบ มีอำนาจทำ  
ได้

- จำเลยที่ ๒ ในฐานะพนักงานสอบสวนยึดรถยนต์ของโจทก์ซึ่งชนกั้บรถของกรมตำรวจไว้เพื่อประกอบการสอบสวน

๑๒๕

- ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย
- เมื่อได้กระทำไปโดยสุจริต มิได้เจตนาถั่นแกล้งให้โจทก์เสียหาย
- ไม่เป็นละเมิดต่อโจทก์

๑๓๐

## ๔๗.การใช้สิทธิดำเนินคดี

- การใช้สิทธิดำเนินคดี การใช้สิทธิที่จะขอความเป็นธรรมในอันที่จะร้องทุกข์หรือแจ้งความต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่
- ถือว่ากฎหมายให้อำนาจไว้ เช่น เดียวกับการฟ้องคดีต่อศาลย่อมเป็นการกระทำโดยชอบ

๑๓๑

- เพราะเป็นการใช้สิทธิของตนทางศาลอันเป็นสิ่งที่กฎหมายอนุญาต การใช้สิทธิเช่นนี้ไม่เป็นการผิดกฎหมาย
- ไม่เป็นละเมิด เว้นแต่จะกระทำโดยไม่สุจริต

๑๓๒

- การฟ้องคดีต้องกระทำโดยสุจริต
- ไม่ใช่กลั่นแกล้ง
- หรือประจาน
- ไม่ได้ได้รับความคุ้มครอง

๑๓๓

### คำพิพากษฎีกาที่ ๑๘๑๒/๒๕๕๒

- การที่จำเลยที่ ๒ รับมอบอำนาจจากจำเลยที่ ๑ ไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน เป็นการใช้สิทธิตามที่ ป.วิ.อ. มาตรา ๒(๗) และมาตรา ๓

๑๓๔

- และเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นผู้เสียหายมีสิทธิแจ้งความร้องทุกข์ดำเนินคดีได้
- ส่วนการที่พนักงานสอบสวนกระทำการสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดมาดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

๑๓๕

- ก็เป็นเรื่องที่พนักงานสอบสวนได้กระทำไปตามอำนาจแห่งบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้อำนาจไว้
- อันเป็นเรื่องการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนเอง

๑๓๖

- ดังนั้นการมอบอำนาจให้ผู้ใดผู้หนึ่งไปแจ้งความเป็นการใช้สิทธิในการร้องทุกข์ จึงไม่เป็นการทำผิดกฎหมาย
- เมื่อคนร้องทุกข์ไม่ผิดผู้รับมอบอำนาจให้ไปร้องทุกข์ก็ไม่ผิด

๑๓๗

• ส่วนพนักงานสอบสวนเขาจะสอบสวนยังไงถ้าเขาทำถูกต้องตามกฎหมาย เขาก็ทำตามอำนาจหน้าที่เขา

๑๓๘

## คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๑๒/๒๕๖๒

- โจทก์ทั้งสองเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รั้วกำแพงพืพาท แม้เป็นภารยทรัพย์ แต่เมื่อถูกทำลายไปโดยผู้ไม่มี สิทธิ

๑๓๕

- โจทก์ทั้งสองยอมมีสิทธินำแทนปูนวางแทนรั้ว กำแพงพืพาทเพื่อยังประโยชน์การใช้รั้วกำแพง พืพาทให้คงอยู่ดั้งเดิม การกระทำของโจทก์ทั้งสอง ส่วนนี้จึงไม่เป็นการละเมิดต่อจำเลยทั้งสาม

๑๔๐



- อย่างไรก็ตามก็ดี พื้นที่ส่วนที่เป็นทางสาธารณประโยชน์ ผู้ซื้อบ้านในโครงการรวมทั้งจำเลยทั้งสามมีสิทธิใช้ สัญจร โจทก์ทั้งสองไม่มีสิทธินำรถบรรทุกและแท่น ปูนมาปิดกั้น

๑๔๑

- การกระทำของโจทก์ทั้งสองเฉพาะส่วนนี้เป็นการ ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย จำเลยทั้งสามกระทำละเมิดทูล ทำลายกำแพงรั้วพินาท ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของ โจทก์ทั้งสอง

๑๔๒

- จึงต้องคืนทรัพย์สินอันโจทก์ทั้งสองต้องเสียไป เพราะละเมิดนั้น หรือชดใช้ราคาทรัพย์สิน
- โจทก์ทั้งสองชอบที่จะขอให้บังคับจำเลยทั้งสาม ก่อสร้างรั้วกำแพงคอนกรีตเสริมเหล็กส่วนที่ถูกรุกทำลายไปให้กลับคืนสู่สภาพเดิม

๑๔๓

- หากจำเลยทั้งสามไม่ดำเนินการ ก็จะต้องชดใช้ค่าเสียหายเป็นค่าก่อสร้างรั้วกำแพงดังกล่าว
- แม้โจทก์ทั้งสองไม่มีสิทธินำรถบรรทุกและแท่นปูนมาปิดกั้นถนน อันเป็นทางสาธารณประโยชน์

๑๔๔

- ซึ่งจำเลยทั้งสามอ้างว่าทำให้ไม่สามารถนำรถบรรทุกวัสดุอุปกรณ์เข้าไปยังที่ดินของจำเลยทั้งสามส่วนที่อยู่นอกโครงการได้
- อย่างไรก็ตาม จำเลยทั้งสามไม่มีสิทธิบุบทำลายกำแพงรั้วพินาท

๑๔๕

- หากรั้วกำแพงพินาทไม่ถูกบุบทำลาย จำเลยทั้งสามก็ไม่สามารถนำวัสดุอุปกรณ์ผ่านรั้วกำแพงพินาทนั่นเอง
- การกระทำของจำเลยทั้งสาม ไม่ก่อให้เกิดสิทธิใดๆ อันจะอ้างต่อโจทก์ทั้งสอง

๑๔๖

- จึงไม่ใช่ความเสียหายที่เกิดจากการกระทำของ  
โจทก์ทั้งสอง

๑๔๓

การฟ้องคดีอาญาละเมิดหรือไม่ ?

คำพิพากษฎีกาที่ ๕๕๔/๒๕๐๐

- การที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยเป็นคดีอาญา  
ต่อศาลถ้าไม่ได้ความว่าโจทก์ฟ้อง โดยไม่สุจริต  
หรือแกล้งฟ้องแล้ว

๑๔๔

- ถ้าไม่ได้ความว่าโจทก์ฟ้อง โดยไม่สุจริตหรือแกล้งฟ้องแล้ว การกระทำของโจทก์หาใช่การกระทำละเมิดต่อจำเลยทางแพ่งไม่
- จำเลยจะฟ้องขอให้ชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดจากการเสียหายง่ายในการต่อสู้คดีไม่ได้

๑๔๕

- ถ้าใช้สิทธิฟ้องคดีอาญาตามปกติโดยสุจริต ถือว่าเป็นการใช้สิทธิตามกฎหมายที่ได้รับการคุ้มครอง

๑๕๐

## คำพิพากษฎีกาที่ ๓๘๓๓/๒๕๒๘

- การใช้สิทธิทางศาล หากกระทำโดยไม่สุจริต จงใจที่จะให้โจทก์ได้รับความเสียหาย โดยใช้ศาลเป็นเครื่องมือ เป็นเครื่องกำบังเป็นการกระทำละเมิดได้

๑๕๑

- คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๕๒/๒๕๔๓ การที่บริษัทจำเลยที่ ๒ โดยจำเลยที่ ๑ เป็นผู้จัดการเป็นโจทก์ฟ้องเรียกค่าสินไหมชดเชยจากโจทก์ทั้งสองนั้น โดยทั่วไปถือว่า เป็นการใช้สิทธิตามกฎหมายแต่ก็อาจจะเป็นละเมิดต่อโจทก์ทั้งสองได้

๑๕๒

- หากจำเลยทั้งสองใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริต มุ่งที่จะประสงค์ให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ทั้งสองแต่เป็นอย่างเดียว
- ดังนั้นถ้าฟ้องคดีแพ่ง โดยใช้สิทธิสุจริตจะแพ้หรือชนะคดีก็ไม่สำคัญ

๑๕๓

- แต่ถ้าเป็นการฟ้องโดยใช้สิทธิ โดยสุจริต แม้จะแพ้คดีก็ไม่เป็นการกระทำละเมิด การจะเป็นละเมิด คือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต มุ่งให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหายถึงจะเป็นละเมิด

๑๕๔

## คำพิพากษฎีกาที่ ๕๒๘/๒๕๐๕

- การที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา ขอให้ศาลยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ ตามคำพิพากษานั้น เป็นการใช้สิทธิทางศาลฎีกาที่ ๔๖๘/๒๕๒๗ จำเลยเข้าใจโดยสุจริตว่า

๑๕๕

- อ ลูกหนี้จำเลย ตามคำพิพากษา เป็นคนปลูกบ้านหลังใหม่ที่จำเลย นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยึดบ้านของโจทก์
- เป็นการใช้สิทธิบังคับคดี โดยสุจริตหาได้มีเจตนาถ่วงถ่วงหรือโดยความประมาทเลินเล่อ

๑๕๖



• การกระทำของจำเลยไม่เป็นละเมิดต่อโจทก์ ถ้ามี  
เจตนาจะยึดทรัพย์คนอื่นโดยรู้อยู่แล้ว อันนี้จึงใจ  
เป็นละเมิด แต่ถ้าไม่รู้เข้าใจว่า เป็นทรัพย์ของ  
ลูกหนี้ของตนแล้ว ก็ชี้ให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึด  
ทรัพย์ไว้โดยที่มีเหตุผลตามสมควรที่ควรเชื่อได้ ๑๕๖

• ว่าเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้ เช่นลูกหนี้มาคุมการ  
ก่อสร้างลูกหนี้มาที่บ้านบ่อยครั้ง  
• เป็นข้อเท็จจริงที่จำเลยต้องนำสืบให้เห็นชัดเจนว่า  
ยึดทรัพย์โดยมีความเชื่อโดยสุจริตว่า เป็นลูกหนี้  
ไม่ใช่ของผู้เสียหายในคดีนี้ ๑๕๗

## ๔๘. มีอำนาจตามสัญญา

- ข้อ ๒. มีอำนาจตามสัญญา สัญญาเป็นบ่อเกิดแห่งหนี้ ก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ต่อกัน
- เมื่อฝ่ายหนึ่งมีสิทธิอีกฝ่ายหนึ่งก็ต้องมีหน้าที่
- ฝ่ายที่มีสิทธิกระทำตามสัญญาแล้วก็มีอำนาจที่จะได้โดยชอบ
- การกระทำนั้นก็ไม่เป็นการผิดกฎหมาย ไม่เป็นละเมิด

๑๕๕

## คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๗/๒๕๑๓

➤ ยังไม่บอกเลิกสัญญาเช่าที่เป็นโมฆียะ  
สัญญาสมบูรณ์ ไม่ละเมิด

- แม้สัญญาเช่าเป็นโมฆียะ แต่เมื่อโจทก์ยังมิได้บอกล้าง สัญญาเช่านั้น ก็คงยังสมบูรณ์
- การที่จำเลยเช่าทำนาโดยอาศัยสิทธิตามสัญญาเช่าที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ ย่อมไม่เป็นละเมิด

๑๖๐

- ทำสัญญาเช่าว่าเมื่อหมดอายุสัญญาเช่าแล้ว
- ผู้ให้เช่าเข้าครอบครองทรัพย์สินที่เช่าได้ทันทีโดยไม่ต้องส่งมอบ ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนไม่เป็นละเมิด (ฎ.๕๘๕/๒๕๑๓)
- ผู้เช่าไม่ยอมออกจากทรัพย์สินที่เช่า เมื่อสัญญาเช่าระงับยอมเป็นละเมิด (ฎ.๑๔๓๓/๒๕๑๐) ๑๖๑

### ๔๕. มีอำนาจตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

- ข้อ ๓. มีอำนาจตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ในคดีที่ฟ้องร้องแย่งกรรมสิทธิ์กันไม่ว่าจะเป็นสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ก็ตาม
- เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาให้ฝ่ายหนึ่งชนะคดีแล้วฝ่ายนั้นเข้าครอบครองใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินที่พิพาทนั้น

๑๖๒

- ต่อมาเมื่อศาลสูงมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้อีกฝ่ายหนึ่งชนะคดี มีปัญหาว่าการครอบครองทำประโยชน์ในทรัพย์สินที่พิพาทนับแต่ศาลชั้นต้นพิพากษาจนถึงวันที่ศาลสูงมีคำพิพากษาถึงที่สุด ให้กลับคำพิพากษาศาลชั้นต้นของคู่ความฝ่ายที่ชนะในตอนแรก แต่แพ้คดีในตอนหลังจะเป็นละเมิดหรือไม่
- ฎีกา 1143/2494 ไม่ได้ ถือว่าเข้าไปโดยมีอำนาจตามคำพิพากษา

๑๖๓

## คำพิพากษฎีกาที่ ๕๒๘/๒๕๐๕

- การที่จำเลยนำพนักงานบังคับคดีไปยึดทรัพย์พร้อมสิ่งปลูกสร้างของโจทก์ เพื่อขายทอดตลาดโดยขณะนำยึดนั้น คำพิพากษาศาลแพ่งยังมีผลผูกพันอยู่ ยังไม่ได้ถูกกลับด้วยคำพิพากษา

๑๖๔

- จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อมาแม้ศาลอุทธรณ์จะพิพากษากลับให้ยกฟ้องและคดีดังกล่าวถึงที่สุดยกฟ้อง
- กรณีถือว่า คำพิพากษาระหว่างการบังคับคดีที่ถูกกลับในชั้นที่สุด ตามวิแพ่ง มาตรา ๒๙๕(๓) ๑๖๕

- เมื่อการกระทำของจำเลย เป็นการใช้สิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์

## ๕๐.การกระทำโดยความยินยอม

- ข้อ ๔. การกระทำโดยความยินยอม ถ้าผู้เสียหายยินยอมให้กระทำประทุษร้ายโดยสมัครใจ
- หรือยอมเข้าสู่อันตรายไม่ว่าจะเป็นการทำต่อร่างกายหรือทรัพย์สิน หรือสิทธิอื่นใด
- ซึ่งเป็นความยินยอมของผู้สามารถให้ความยินยอมได้ การกระทำนั้นก็ย่อมไม่เป็นละเมิด

๑๖๗

## คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๔๔/๒๕๒๓

➤ ที่ดินโดยยินยอมให้ทิ้ง ไม่เป็นละเมิด

- โจทก์ยินยอมให้จำเลยทิ้งดินจากเรือขุดลงในที่ดินของโจทก์ รวมทั้งที่สาธารณะที่โจทก์ปกครองอยู่
- โดยไม่ติดใจเรียกร้องค่าทดแทนหรือค่าเสียหายใดๆ ทั้งสิ้น การทิ้งดินของจำเลยจึงไม่เป็นละเมิด

๑๖๘

•บุคคลที่จะให้ความยินยอมได้ ต้องเป็นบุคคลที่อยู่ในฐานะที่มีความสามารถที่จะให้ความยินยอมได้ ถ้าไม่อยู่ในฐานะที่จะให้ความยินยอมได้ จะอ้างว่าได้รับความยินยอมแล้ว ไม่เป็นละเมิดไม่ได้

๑๖๕

### คำพิพากษาศักดิ์ที่ ๗๕๔/๒๕๖๐

- ผู้เยาว์เป็นเด็กอายุ ๑๓ ปีเศษ
- จำเลยอ้างว่าผู้เยาว์ยินยอมให้กระทำชำเราไม่ได้
- นอกจากเป็นความผิดทางอาญา แล้วก็เป็นละเมิดด้วย

๑๗๐

## คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๘๖/๒๕๖๒

- จะอ้างว่าผู้เยาว์ยินยอมให้กระทำอนาจาร ก็ไม่ได้ ถือว่าเป็นการทำละเมิด
- การยินยอมที่ต้องห้ามขัดแย้งด้วยกฎหมาย จะนำมาเป็นเหตุข้อยกเว้นความรับผิดทางละเมิด ไม่ได้

๑๓๑

## คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓๕/๒๕๕๓

- ผู้ตายกับพวกและจำเลยที่ ๑ กับพวกต่างสมัครใจเข้าเสี่ยงภัย ยอมรับอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดจากการวิวาทต่อสู้ทำร้ายกัน
- ผู้ตายจึงมิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยในทางอาญา

๑๓๒



- ไม่มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนในทางแพ่งต่อ  
จำเลยที่ ๑ เพราะความยินยอมไม่ก่อให้เกิด  
ละเมิด
- จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในฐานะผู้ใช้อำนาจปกครอง  
จำเลยที่ ๑

๑๓๓

- จึงไม่ต้องร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน  
แก่ใจทั้งสอง
- และกรณีไม่ต้องด้วยบทบัญญัติตามมาตรา ๙  
แห่งพ.ร.บ.ว่าด้วยข้อสัญญาไม่เป็นธรรม ที่จะ  
นำมาอ้างว่าเป็นเหตุมิให้ยกเว้นความรับผิดทาง  
ละเมิด

๑๓๔

- อันเป็นบทกฎหมายเฉพาะข้อสัญญาซึ่งเป็นนิติกรรมโดยตรง ที่มีต่อกันในทางธุรกรรมเกี่ยวกับอำนาจต่อรองในทางเศรษฐกิจ

๑๓๕

- ฎีกาเรื่องนี้ น่าจะเป็นปัญหาพอสมควร เพราะเหตุว่าไปวินิจฉัยตอนท้ายว่า พ.ร.บ.ว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม
- ยกเว้นความรับผิดทางละเมิดไว้ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนิติกรรมสัญญาไม่มีผลแล้ว

๑๓๖

• ก็เป็นเรื่องทางเศรษฐกิจ ไม่เกี่ยวกับเรื่องการเมืองที่มา  
สมัครใจวิวาทกัน

• ซึ่งความจริงแล้ว แนวของคำพิพากษาที่ออกมา  
ภายหลัง เพราะตัวบทเขียนไว้ชัดเจนว่า ข้อตกลง  
ที่ยกเว้นความรับผิดชอบละเมิดที่ขัดต่อกฎหมาย

๑๓๓

ก็ขัดต่อศีลธรรมอันดี ไม่มีผลใช้บังคับ

• เดิม พ.ร.บ.ว่าด้วยสัญญาที่ไม่เป็นธรรม ยกร่างใช้  
กับการทำนิติกรรมสัญญา ไม่มีเรื่องละเมิด ดังนั้น  
ข้อตกลงที่จะถือว่าเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม  
ตาม พ.ร.บ.นี้ ต้องเป็นเรื่องการทำนิติสัญญา

๑๓๔

• แต่ในชั้นกรรมาธิการยกร่างกฎหมาย มีการแปร  
บัญญัติ ขอให้เพิ่มเติมข้อตกลงที่เกี่ยวกับการ  
ยกเว้นความรับผิดเรื่องละเมิดเข้าไปด้วย แล้วก็  
สภาก็ลงมติให้ผ่านกฎหมายฉบับนี้ จึงไป  
ครอบคลุมถึงกรณีละเมิดด้วย

๑๗๕

• กรณีที่เข้าไปแทรกแซงการตัดสินใจของผู้อื่น ใน  
กรณีที่เขาไม่ได้ให้ความยินยอมแต่มีเหตุฉุกเฉิน  
ขึ้น เช่นพบคนเดินเหม่อลอยกำลังจะข้ามถนน  
แล้วมีรถวิ่งมาด้วยความเร็วสูง จึงผลักคนที่เหม่อ  
ลอยล้มลงได้รับบาดเจ็บ

๑๗๐

- ผู้เกิดอุบัติเหตุได้รับบาดเจ็บสาหัส ไม่สามารถจะหาญาติให้ความยินยอมแทนได้ ในขณะที่ผู้ป่วยได้รับบาดเจ็บสาหัส แพทย์ต้องผ่าตัดด่วน ต้องตัดอวัยวะบางส่วน

๑๘๑

- กรณีเช่นนี้ ถือว่ามีเหตุฉุกเฉินที่ต้องกระทำเพื่อป้องกันอันตรายให้แก่ผู้ที่ไม่สามารถให้ความยินยอมได้
- ถือว่าเป็นการเข้าแทรกแซงโดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ที่ไม่สามารถให้ความยินยอมได้

๑๘๒

- ถือว่าเป็นการเข้าแทรกแซง โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ที่ได้รับผลร้าย จึงไม่เป็นการละเมิด
- กรณีนี้แม้ไม่ได้รับความยินยอมแต่เป็นความจำเป็นฉุกเฉินก็ไม่เป็นละเมิด

๑๘๓

## ๕๑. การใช้สิทธิส่วนเกิน

- การใช้สิทธิส่วนเกิน มาตรา ๔๒๑ “การใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะเกิดเสียหายแก่บุคคลอื่นนั้นท่านว่าเป็นการอันมิชอบด้วยกฎหมาย ”

๑๘๔

## คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๕๒/๒๕๓๘

### ➤ ติดป้ายบังกันบ้าง ไม่ละเมิด

- ผู้กระทำหรือผู้ใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นอันเป็นการละเมิดตาม มาตรา ๔๒๑ นั้น

๑๘๕

- ต้องมีเจตนาหรือจงใจกลั่นแกล้งโดยมุ่งประสงค์ความเสียหายแก่ผู้อื่นฝ่ายเดียว
- เมื่อโจทก์ติดตั้งป้ายโฆษณาสินค้าของโจทก์บนดาดฟ้าตึกแถวที่โจทก์เช่าเพื่อประโยชน์ในทางการค้าของโจทก์ได้

๑๘๖

- จำเลยก็ย่อมมีสิทธิติดตั้งป้ายโฆษณาในงานในธุรกิจของจำเลยบนดาตฟ้าตึกแถวที่จำเลยเช่าเพื่อประโยชน์ในกิจการของจำเลยได้เช่นกันโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าฝ่ายใดติดตั้งก่อน
- เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยกระทำเพื่อจงใจกลั่นแกล้งโจทก์ แม้ป้ายโฆษณาของจำเลยจะอยู่ใกล้และปิดบังป้ายโฆษณาของโจทก์บ้างก็หาเป็นการละเมิดต่อโจทก์ไม่

๑๘๓

## คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๕๒/๒๕๓๘

- ตามสภาพของหลุดผังศพที่มีศพฝังอยู่ ย่อมก่อให้เกิดความหวาดกลัว ในเรื่องของภูตผี วิญญาณและเป็นที่ยังเกี่ยวแก่ผู้ที่มีโชติญาติผู้ตาย

๑๘๔



- ฉะนั้น การที่จำเลยที่ ๑ ก่อสร้างหลุมฝังศพ ในที่ดินของตนเองและนำศพฝังไว้ที่บ้านโจทก์ทั้งสองประมาณ ๑๐ เมตร
- ย่อมจะมากพอที่จะทำให้โจทก์ทั้งสองรับรู้ว่าคุณอยู่ใกล้หลุมฝังศพและต้องได้รับความกดดันทางจิตใจจากการมีพิธีการเกี่ยวกับศพ

๑๘๕

- คุณอยู่ใกล้หลุมฝังศพและต้องได้รับความกดดันทางจิตใจจากการมีพิธีการเกี่ยวกับศพ การที่จำเลยที่ ๑ ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายหลังจากฝังศพแล้ว

๑๘๐

• มีผลเพียงว่าจำเลยที่ ๑ มิได้ตกเป็นผู้กระทำผิด  
พ.ร.บ.สุสานและฌาปนสถาน อีกต่อไปเท่านั้น  
หาได้มีผลทำให้จำเลยที่ ๑ มีอำนาจกระทำการ  
ใดๆ ให้โจทก์ได้รับความเสียหายไม่

๑๕๑

• การกระทำของจำเลยที่ ๑ ดังกล่าวเป็นเหตุให้  
โจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นเจ้าของที่ดิน ซึ่งอยู่ติดกันได้รับ  
ความเสียหายและเดือดร้อนเกินที่ควรคิด หรือ  
คาดหมายได้ว่าจะจะเป็นไปตามปกติและเหตุอัน  
สมควร ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๓๗

๑๕๒

- จึงเป็นละเมิดต่อโจทก์ทั้งสอง

๑๕๓

## คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๐๒๖/๕๒

### ➤ ร้องเรียนโดยสุจริต ไม่ละเมิด

- สาเหตุที่จำเลยร้องเรียนโจทก์ต่อสภาพนายความ เกิดจากความเข้าใจของจำเลยว่าจำเลยไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการทำหน้าที่ของโจทก์
- ดังนั้น การที่จำเลยร้องเรียนโจทก์ต่อสภาพนายความโดยระบุถึงการกระทำของโจทก์ตามที่ปรากฏแก่จำเลย

๑๕๔

- โดยไม่มีการบิดเบือนข้อเท็จจริงให้ผิดไปจากความเป็นจริง
- จึงเป็นการใช้สิทธิโดยสุจริต ไม่เป็นการใส่ความโจทก์ต่อบุคคลที่สาม ไม่เป็นการละเมิด

๑๕๕

## คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๘๕/๒๕๖๐

➤ ปลอมสัญญากู้ ใจให้เสียหาย ละเมิด

- จำเลยปลอมเอกสารสัญญากู้เงินและนำเอกสารปลอมไปฟ้องโจทก์ทั้งสองต่อศาลชั้นต้น จนศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชนะคดี

๑๕๖

revised

- แล้วจำเลยนำเจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดเงินเดือนโจทก์ที่ ๑ ยึดทรัพย์สินของโจทก์ทั้งสองชายทอดตลาด
- และจำเลยยังนำผลคำพิพากษาในคดีแพ่งไปฟ้องโจทก์ที่ ๒ ต่อศาลล้มละลายกลาง

๑๕๓

revised

- เป็นกรณีที่จำเลยจงใจก่อให้เกิดความเสียหายในทางทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดแก่โจทก์ทั้งสอง จึงเป็นการกระทำละเมิด
- ซึ่งจำเลยต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ทั้งสองด้วยการคืนทรัพย์สินที่โจทก์ทั้งสองต้องสูญเสียไปหรือใช้ราคาทรัพย์สินนั้นตามมาตรา ๔๓๘ วรรค ๒

๑๕๔

## ๕๑.การใช้สิทธิส่วนเกิน

- แต่ถ้าเป็นการใช้สิทธิโดยมุ่งที่จะให้คนอื่นเสียหายฝ่ายเดียว เรียกว่า เป็นการใช้สิทธิเกินส่วนเป็นละเมิด ตามมาตรา ๔๒๐ , ๔๒๑
- เช่น แกล้งไปจับเข้าบ่าวตอนแต่งงาน ตามกฎหมายมีอำนาจจับเพราะมีหมายจับ แต่การใช้สิทธิใช้อำนาจนี้มุ่งที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นเป็นละเมิด

๑๕๕

การใช้สิทธิทางศาล ถ้าเป็นไปโดยสุจริตจะได้รับการคุ้มครอง แต่การใช้สิทธินั้น

โดยสุจริตนั้น จะต้องไม่กระทำด้วยความประมาทเลินเล่อด้วย และการใช้สิทธิทางศาลโดยไม่สุจริต ถ้าก่อให้เกิดความเสียหายกับผู้อื่น ย่อมเป็นการกระทำละเมิด

๒๐๐

## คำพิพากษาศฎีกาที่ ๗๒๗๑/๒๕๖๐

- แม้การยื่นคำร้องต่างๆ ของฝ่ายจำเลย
- ในชั้นขอให้เพิกถอนการขายทอดตลาด จะเป็นการใช้สิทธิตามกฎหมาย แต่ตามพฤติการณ์ ๒๐๑

- ตามข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เป็นการกระทำโดยมีเจตนาประวิงเวลา เพื่อหลังผลในทางคดี และมีผลประโยชน์จากค่าเช่าที่จำเลยที่ ๑ ยังคงเอาอาคารพิพาทออกให้บุคคลอื่น บุคคลภายนอกเช่าตลอดมา ๒๐๒

- ระหว่างมีข้อพิพาทในชั้นบังคับคดี แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ ๑ มิได้มีเจตนาใช้สิทธิของตนโดยสุจริต จึงเป็นการใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะเกิดความเสียหายแก่โจทก์ อันเป็นการมิชอบตามกฎหมาย

มาตรา ๔๒๑

๒๐๓

- เมื่อคดียังไม่ถึงที่สุด ทางฝ่ายจำเลยก็พยายามที่จะประวิงคดีและเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ จากการเอาอาคารที่พิพาทกันไปให้บุคคลภายนอกเช่า ศาลก็มองว่าเป็นการประวิงคดีโดยไม่สุจริต ไม่ใช่การต่อสู้คดีตามปกติที่ควรจะเป็น

๒๐๔



- แม้จะเป็นการดำเนินคดีในศาล ก็เป็นการใช้สิทธิ แต่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ตาม มาตรา ๔๒๑ เป็นละเมิด

๒๐๕

- กรณีพนักงานสอบสวนไปยึดรถยนต์ที่เกิดจากการกระทำผิดกฎหมายมาเพื่อตรวจสอบหาร่องรอยในการชนเพื่อสอบสวนว่าใครผิด
- มีอำนาจยึดเท่าที่จำเป็นถ้าเสร็จแล้วต้องคืน
- หากยึดรถแล้วนำไปเก็บไว้เฉยๆ โดยไม่สอบสวนหรือส่งให้กองการจราจรตรวจสภาพ
- ถือว่าพนักงานสอบสวนใช้อำนาจโดยไม่ชอบเป็นการใช้สิทธิเกินส่วน ฟ้องฐานละเมิดได้

๒๐๖

## ๕๒.การฝ่าฝืนกฎหมาย

- การฝ่าฝืนกฎหมายที่ประสงค์ปกป้องบุคคลอื่น
- มาตรา ๔๒๒ “ถ้าความเสียหายเกิดแต่การฝ่าฝืนบทบังคับแห่งกฎหมาย ในอันที่มีประสงค์เพื่อปกป้องบุคคลอื่น ๆ
- ผู้ใดทำการฝ่าฝืนเช่นนั้นท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้น เป็นผู้ผิด”

๒๐๓

## คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๘๕/๒๔๘๑

➤ แม้ฝ่าฝืนกฎหมาย แต่อีกฝ่ายก็ผิด ไม่ต้องรับผิด

- จำเลยขับรถยนต์เดี่ยวโดยไม่จับให้พนักศูนย์กลางทางร่วมชิดทางซ้าย ผิด พรบ.จราจรทางบก มาตรา ๕

๒๐๘

- จึงเป็นข้อสันนิษฐานว่าจำเลยประมาท แต่จำเลยนำสืบได้ว่า เมื่อจำเลยเข้าใกล้ทางแยกได้เบารถและบีบแตรกับให้สัญญาณเมื่อเลี้ยวรถ

- หากแต่โจทก์ชี้รถจักรยานยนต์มาโดยเร็วได้แล่นมาชนรถจำเลยเอง จำเลยไม่ต้องรับผิดชอบ

๒๐๕

## Case Study

- ให้ศึกษาว่า การที่นายจ้างฟ้องลูกจ้างว่า ทุจริต ต่อมาศาลชั้นต้นตัดสินว่า ไม่ทุจริต แต่นายจ้างอุทธรณ์ว่า ทุจริต ต่อมาศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

- แต่นายจ้างก็ยังยื่นขออนุญาตฎีกาว่าทุจริตเช่นเดิม ทำให้ลูกจ้างไม่สามารถสมัครงานใหม่ได้ เพราะไม่มีที่ใดรับเข้าทำงาน เพราะคำพิพากษายังไม่ถึงที่สุด

๒๑๐

## Case Study

- ต่อมาศาลฎีกาไม่อนุญาตให้ฎีกา คดีถึงที่สุด ใช้เวลา 5 ปี
- ลูกจ้างมาฟ้องว่า นายจ้างทำละเมิดได้หรือไม่ เพราะเหตุใด ให้อธิบาย

๒๑๑